

Rušilci sožitja

V zadnjem času smo pričali navidez vedno bolj živahni, a predvsem glasni dejavnosti tako imenovanega Vsedržavnega združenja Julijske krajine in Dalmacije, katerega predsednik je znani inženir Gianni Bartoli, ki se proglašča za begunca iz Rovinja, dejansko pa to ni, ker je že pred vojno živel in imel dobro službo v Trstu. Delovanje tega združenja je zlasti razvidno iz pisanja tržaškega »Piccola«, saj ne mine skoraj teden, da bi list temu združenju ne posvečal precej svojega prostora.

Pred dnevi so v Trstu — tako beremo v tržaškem italijanskem dnevniku — ustanovili v okviru omenjenega združenja »Dalmatinsko zvezo«, potem ko so ne dolgo tega bili priključeni k življenju tudi »Reško zvezo«. Tržaški predsednik združenja Del Conte, bivši zidar iz Kopra, ki pa se je s pomočjo bogvekakšnih zvez povzdignil do ravnatelja neke strokovne šole, je ob ustanovitvi »Dalmatinske zveze« poudaril, da je namen teh zvez »ohranitev idejnega, duhovnega in gmotnega bogastva« njenih članov.

Za vse resnične demokrate in še zlasti za nas Slovence pa zasluži pospešena dejavnost tega združenja določeno pozornost, ker je naperjena, kot vedo povedati dobri poznavalci razmer v samih begunskih krogih, predvsem zoper prizadevanje odgovornih politikov, da bi se istrski in drugi begunci postopno polno vključili v okolje in družbo, v katerih danes živijo ter delujejo, postali njun sestavni del in se na ta način otresli najrazličnejših, zlasti duševnih kompleksov. Na ta način bi tudi prenehali biti za oblast poseben problem.

Očitno pa je, da nekaterim gospodom to ne gre v račun, in si zato tako vneto prizadevajo, da, če je treba, tudi umetno ohranjajo pri življenju razna »združenja«, »zveze« in »odbore«, ki povečini obstajajo le na papirju ali kvečjemu imajo značaj ter obseg navadnega omizja in ki je poleg tega še izrazito malomeščanskega značaja. Zanimivo je, da so rojstvu Vsedržavnega združenja Julijske krajine in Dalmacije botrovali predvsem fašisti, ki imajo v njem še danes večino, potem ko se je množična organizacija istrskih beguncev, ki ima naslov »Istrske skupnosti« (Comunità istriane) otresla svojega nacionalističnega in iredentističnega značaja ter se omejila na skrb za resnične socialne probleme svojih članov.

Gianni Bartoli, Del Conte, poslanec Barbi (danes celo državni podtajnik v Andreottijevi vladi) so sicer znani prvaki Krščanske demokracije, a jih očitno prav nič ne moti, če zavzemajo vodilna mesta v organizaciji, kjer so fašisti v večini. Za nekatere teh kot tudi za marsikaterega drugega »begunskega«

SADAT JE ZAMERIL SOVJETOM, DA NISO HOTELI VOJNE

Samo prvi hip je pomenila odločitev egiptovskega predsednika Sadata, da pošlje sovjetske svetovalce in tehnike domov, presečenje. V resnici pa niti ta dogodek ni prišel nenadno, kot nobeno »presečenje« v svetovni politiki. Bilo je več znakov, ki ga je napovedovalo, med drugim pisanje egiptovskega tiska v zadnjem času, »da Sovjetska zveza v prihodnjem polletju nima namena spremeniti stanja na Bližnjem vzhodu,« kar je z drugimi besedami pomenilo, da nima namena podpreti Egipta, da bi začel novo vojno z Izraelom. Simptom bližnjega preloma med Egiptom in Sovjetsko zvezo so bile tudi egiptovske pritožbe, da Rusija noče dobavljati takega (in toliko) ofenzivnega orožja, kot bi ga Egipt potreboval (oziroma hotel). Seveda pa ni nihče pripisoval tem egiptovskim izjavam tako velikega pomena, ker je pač ves svet vedel, kako zelo potrebuje Egipt Sovjetsko zvezo za svoje oboroževanje proti Izraelu in koliko je po drugi strani Sovjetski zvezi do tega, da si ohrani Egipt kot svoje oporišče v Sredozemlju in kot izhodišče za širjenje svojega vpliva na arabski svet ter za prodor vanj.

Zdaj, ko smo slišali tako egiptovske kot sovjetske razlage in tudi komentarje z drugih strani, se lahko reče, da se je Egipt naveličal sovjetske »zavore« v svoji bojoviti politiki do Izraela. Dal je sovjetski vladi ultimatum: ali se odloči, da odločilno podpre Egipt in temu omogoči, da napade Izrael (ter mu zajamči s svojo masivno pomočjo zmago), ali pa morajo sovjetski vojaški instruktorji in tehniki iz Egipta, češ, če vam ni do vojne, vas ne potrebujemo. Morda je pričakoval, da bo sovjetska vlada popustila pod njegovim pritiskom in pristala na to, da »zavaruje«

voditelja je njihov sedanji položaj v tesni zvezi z bojem, ki se danes vodi v vrstah tukajšnje stranke relativne večine, z bojem, ki ima namen, da se zruši sedanji vodilni kader, oziroma v zvezi s potrebo določenih političnih mož, da si ohranijo posebne volilne rezervate, če hočejo ohraniti svoja poslanska in druga mesta.

Dejansko je to očitno anahronistično, naravnost pubertetno politično igrakanje, ki pa utegne postati nevarno in škodljivo, če ga bodo zdrave sile v samih begunskih vrstah predolgo prenašale. Patološkim nacionalizmom in iredentizmom pa je treba odločno stopiti na prste, ker rušijo mirno in pošteno sožitje med tu živječima ljudstvom, ki je bilo zgrajeno na ruševinah, povzročenih po fašistih, in ki ga njihovi sedanji klavrnii epigoni nimajo pravice izpodkopavati.

Egipt v vojni z Izraelom, ker je vedel, koliko ji je do egiptovskih oporišč.

Vendar se je zmotil. Čeprav je Rusom težko pustiti Egipt in jim ni bilo lahko kar tako vtakniti v žep tako ponižanje od Sadata, so se odločili rajši za odhod kakor pa za vojno proti Izraelu. Izrael je dejansko vojaška velesila in vsakršna vojna proti njemu bi bila tvegana. V primeru nove vojne bi bil Egipt čisto gotovo spet premagan in morda še prej kot v šestih dneh. Druge arabske države vojaško niso niti omembe vredne, razen Jordanije, ki pa je vse prej kot navdušena za novo vojno proti Izraelu, saj bi pomenila taka vojna najbrž konec Jordanije kot države in tudi njene dinastije. Z Izraelci bi se morala torej bojevati Sovjetska zveza sama, kar pa bi ne ostalo brez posledic, saj bi se v takem primeru v najkrajšem času zmešale Združene države in izbruhnili bi lahko tretja svetovna vojna. Vsekakor bi bile vojaške in politične posledice strahotne. Ali pa bi morala sprejeti egiptovski poraz, ki bi bil vendarle v neki meri tudi njen poraz, saj bi veljalo v svetu, da je ona izvežbala in oborožila egiptovsko vojsko, ki je doživela polomijo.

Glede na te v obeh primerih grozeče perspektive se je sovjetska vlada modro odločila za najmanjše zlo: sprejela je drugo alternativo Sadatovega ultimata in poklicala svoje vojaške svetovalce in tehnike domov. Pri tem se dobro zaveda, da se je Sadat prenačlil in da si od nobene druge strani ne more obetati v svojem boju proti Izraelu večje opore, kot mu jo je nudila Moskva.

Sadatu ali njegovim morebitnim naslednikom preostane zdaj samo dvoje: ali da se vdajo v stvarnost in sprejmejo mirna pogajanja z Izraelom za rešitev spora, ali da sami začnejo vojno in so poraženi, kar lahko ponovijo v prihodnjih desetletjih še nekajkrat, ker je jasno, da Izrael nikoli ne bo mogel zasesti vsega Egipta in tega niti ne bo hotel. Ta druga perspektiva pa je za Egipt seveda zelo klavrna in zato preostane dejansko samo prva: pogajanja. Pri tem pa bi se vdali Egipčani samo novi iluziji, če si predstavljajo, da bodo zdaj Združene države v njihov prid pritiskale na Izrael. Tudi če bi, bi se Izrael ne vdal, ker bi ravnal proti svojim koristim. Če ni popuščal pred nevarnostjo vojne, v kateri bi imel proti sebi Sovjetsko zvezo, bo tem manj popustil pred diplomatskim pritiskom.

Nesmiselno pa bi bilo, če bi Evropa zdaj pričakovala, da bo Egipčane srečala pamet. Tudi nespamet je možna stopnjevanja. Meja nespameti pa je samo nemoč.

RADIO TRST A

NEDELJA, 30. julija 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Franz Liszt: Sonata v h molu za klavir. 11.15 Mladinski oder »Kralj morja«. (Desa Kraševac). Drugi del. Vodi Jože Peterlin. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.30 - 15.45 Glasba po željah. 15.45 Endre Vèszì »Statistika«. Radijska drama. Prevedel Vinko Beličič. Radijski oder režira Stana Kopitar. 16.50 Za prijetno popoldne. 18.20 Baletna glasba. 19.00 Semeni plošč. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.35 Zabavna glasba.

PONEDELJEK, 31. julija 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavne simfonije. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi - Orglar Hubert Bergant. Ubald Vrabec: Ostinato - Čemu so se smejali - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Zabavna glasba.

• TOREK, 1. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. -15.50 Saksofonist Stan Getz in pianist Peter Nero. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Glasbena beležnica. 19.10 Veliki detektiv iz kriminalik. 19.20 Za najmlajše: »Rdeča vrtica«. Napisal Ivo Banko, prevedla Nada Konjedić. RO vodi Lojzka Lombar. 20.00 Šport. 20.35 Anton Foerster: Gorenjski slavček, opera v treh dejanjih. Orkester in zbor ljubljanske Opere vodi Rado Simoniti. V odmoru (21.10) »Pogled za kulise«, prip. Dušan Pertot. 22.15 Zabavna glasba.

• SREDA, 2. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.15 Umetnost. 18.30 Poje Elena Cardas, na kitaro igra Aleš Andryszak. 18.50 Glasbeni vrtljak. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. V odmoru (21.10) Za vašo knjižno polico. 20.05 Zabavna glasba.

• ČETRTEK, 3. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi - Orglar Hubert Bergant: Stanko Premrl: Fuge. Ubald Vrabec: Ostinato - Čemu so se smejali - Slovenski ansambli in zbori. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Costantino Mortati: Oseba, država in vmesne skupnosti. 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Francois Bolleldoux: »Cin-čin«. Komedija v štirih dejanjih. Prevedla Majla Golob. Režira Majda Skrbinšek. 22.15 Zabavna glasba.

• PETEK, 4. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.30 Simfonična glasba. Alessandro Mirt: Four Shakespeare Songs za sopran, godala in čelesto. Sopranistka Gloria Paulizza. Orkester »Ferruccio Busoni« vodi Aldo Belli; Mario Montico: Elegia in Caccia za rog in orkester. Hornist Jože Falout. Simfonični orkester iz Vidma vodi Bruno Martinotti. 18.45 Mojstri Be-Bopa: Charlie Parker in Dizzy Gillespie. 19.10 Na počitnice. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.40 V plesnem koraku. 22.05 Zabavna glasba.

• SOBOTA, 5. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.30 Tenorist Sante Rosolen, pianist Daniele Zanetovich. 18.50 Orkester proti orkestru. 19.10 Rado Bednarik: Moja srečanja. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Trubadur«. Balada, napisal Giovanni Berchet, dramaturg Miroslav Košuta. Režira Jože Peterlin. 21.10 Winterhalterjev orkester. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

Problemi z nacionalizmom

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve v Beogradu je v začetku tega tedna sporočil, da so pred kratkim ubili 17 članov skupine ustašev, ki je v letošnjem poletju prispela v bližino mesteca Bugojno približno 60 kilometrov vzhodno od Sarajeva, da bi tam začela boj proti sedanjemu družbenemu redu v Jugoslaviji. Dva pa sta se rešila in se skušata prebiti do državne meje, da bi od tam zbežala v tujino. Uradno sporočilo med drugim pravi, da gre za ljudi, ki so že prej delovali v emigrantskih ustaških organizacijah v Evropi in Avstraliji, nekateri, zlasti mlajši, pa so se tem krogom priključili šele v najnovejšem obdobju. Ze od prej je znano, da so člani te skupine prisilili voznika nekega avstrijskega avtobusa, da jih je popeljal v Bosno, ta pa je javil zadevo varnostnim organom v Jugoslaviji. Vojska je v sodelovanju z enotami teritorialne obrambe začela temeljito preiskavo v okolici Bugojna. Prišlo je tudi do bojov z izgubami na obeh straneh. Uradno sporočilo jugoslovanskega notranjega ministrstva poudarja, da ustaški bojovniki niso našli nobene podpore med domačim prebivalstvom.

Dne 12. julija se je na Brionih zaključilo zasedanje predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, na katerem so razpravljali o ukrepih v boju proti nacionalizmu. Zavzeli so se za krepitev gospodarske enakopravnosti posameznih republik, kar naj bi pripomoglo k izpodrežanju korenin nacionalizma, in za nadaljnji razvoj sistema delavskega samoupravljanja. Naglasili so dalje, da so nedavne ustavne spremembe izpodkopale tla tudi vsem unitarističnim in velikodržavnim centralističnim silam.

Slovensko politično vodstvo, zlasti izvršni svet, pa se v zadnjem času ukvarja predvsem z važnimi vprašanji gospodarskega značaja. V kratkem bosta v Sloveniji začela veljati dva zakona, ki korenito posegata v dosedanje razpolaganje z zemljo in njeno prodajo, njun glavni namen pa je preprečiti špekulacije pri prodaji stavbnih zemljišč in nadaljnjo drobitev kmečke posesti. Novi zakon strogo ločuje med kmečkimi in stavb-

TISKOVNA KONFERENCA »GORENJSKEGA SEJMA« V TRSTU

V petek, 28. t.m. ob 17.00 bo v Časnikarskem krožku (Circolo della Stampa) na Korzu v Trstu tiskovna konferenca predstavnikov »Gorenjskega sejma« v Kranju. Na njej bodo njegovi zastopniki seznanili navzoče z organizacijo in programom letošnjega 22. mednarodnega sejma v Kranju, ki bo trajal od 4. do 15. avgusta.

Dva socialna zakona pred počitnicami

Ministrski predsednik Andreotti upa, da bo parlament še pred svojimi počitnicami izglasoval dva nujna socialna zakona, ki naj bi dokazala, da njegova vlada resno misli s svojim programom reform. To sta zakona o pomoči začasno suspendiranim ali odpuščenim delavcem in o dopolnilni blagajni tudi za kmečke delavce. O obeh zakonih bo verjetno sklepal parlament po nujnem postopku, kot je predlagala vlada.

Trenutno razpravlja parlament tudi o zvišanju minimalnih pokojnin INPS, ki naj bi

nimi zemljišči in hkrati določa, da mora vsak, ki želi prodati zemljišče, le-to najprej ponuditi občini, ki bo v skladu z urbanističnim načrtom sklenila, ali ga kupi ali ne. Zakon obsega tudi natančne predpise v zvezi z razlastitvenim postopkom zemljišč, namenjenih za stanovanjsko ali industrijsko izgradnjo. Drugi zakon pa ureja dedovanje kmečke posesti: po novem bo zemljo dobil tisti, ki se bo obvezal, da jo bo tudi obdeloval, ponovna delitev kmečke posesti ne bo več dovoljena. Gospodarju, ki bo dedoval zemljo, ne bo več treba izplačevati visokih odškodnin bratom ali sestram. Otroci, ki so se izsolali na stroške kmetije, ne bodo imeli pravice niti do minimalne odškodnine. Zakon je v socialnem pogledu gotovo zelo umesten, kajti v Sloveniji se je povprečna velikost kmetij iz leta v leto strahovito manjšala, mnogi gospodarji, ki so se odločili, da bodo ostali doma, pa so morali svojim sorodnikom, ki so prav tako imeli pravico do svojega deleža, plačevati izredno visoke odškodnine, kar je vse zaviralo napredek kmetijstva v Sloveniji.

-o-

AGILNI OBCINSKI MOŽJE

Otok Capri, z mestom Anacapri, je že desetletja na glasu kot letovišarski raj, zaradi snage in dobrega zraku.

Pa bi se kmalu zgubil ta sloves prav zaradi snažilcev in odnašalcev smeti. Stopili so namreč v stavko in zahtevajo povišek plač. Po ulicah so se začele kopičiti smeti, pa tudi turisti so začeli zapuščati onesnaženi otok.

Župan je nekega dne vzel v roke ne kake paragrafe, ampak veliko pometaško metlo in je začel čistiti glavni trg. Prihiteli so z metlami tudi drugi občinski možje in študentje, ki so do devete zjutraj že očistili mesto, še preden so se izkricali novi turisti.

Naslednji dan so stavkajoči snažilci skušali ovirati delo župana in občinskih odbornikov, pa ni šlo, ker so pritisnili tudi trgovci in gostiščarji in nagnali občinske smetarje, češ, naj gredo na delo, če nočejo, pa naj puste druge delati. Nadurno delo jim bodo plačali ob koncu sezone.

Kaže, da se bodo smetarji morali vdati županu, obenem profesorju, ki je pripravljen nadaljevati smetarsko službo.

-o-

Sudan je spet navezal diplomatske odnose z Zdrženimi državami, ki jih je pretrgal po šestdnevni vojni Arabcev z Izraelom.

Arabci se zdaj zelo zanašajo, da si bodo pridobili simpatije zahodnih sil v sporu z Izraelom s svojim petrolejem.

se zvišale na 27.450 za tiste, ki še nimajo 65 let, in na 32.000 za tiste čez 65. leto.

-o-

Povodnji rek Mure in Drave so povzročile zadnje čase milijardno škodo v vzhodni Sloveniji. Mnogo ljudi je ostalo brez strehe.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954; št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Urbanistika terja resno študijsko delo

Deželni uradni vestnik je te dni objavil besedilo deželnega zakona števil. 30, ki dopolnjuje in delno tudi spreminja deželni urbanistični zakon iz leta 1968. Priznati je treba, da se je deželna uprava morda prva v Italiji lotila z resnim proučevanjem tega kočljivega vprašanja, tako da je danes na razpolago precej jasna zakonodaja, ki urejuje to problematiko. Važno je zlasti, da je natančno določen postopek, po katerem se morajo krajevne uprave ravnati pri določevanju urbanističnih načrtov.

Glavna novost novega urbanističnega zakona je, da predvideva ustanovitev takoimenovanih »urbanističnih kompenzorijev«, ki jih sestavljajo ozemlja tistih občin, katera so si po svojih gospodarskih, družbenih, zemljepisnih in drugih značilnostih sorodna. Deželni upravitelji so namreč mnenja, da je večina občin v deželi po svojem obsegu premajhna, da bi lahko vsaka sestavila svoj urbanistični načrt.

Zamiseln je sicer teoretično pravilna in veljavna za področja, ki nimajo problemov zaradi prisotnosti več narodnostnih skupin. Že na prvi pogled pa lahko trdimo, da omenjeni koncept ne ustreza popolnoma stvarnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini, kjer vzdolž celotne njene vzhodne meje živi in dela slovenska narodna manjšina. To dejstvo ni bilo v ničemer upoštevano niti v pravkar objavljenem urbanističnem zakonu niti v t. im. »hipotezah za deželni urbanistični načrt«, pri sestavljanju katerih ni sodeloval noben slovenski strokovnjak.

Deželni odbornik za urbanistiko De Carli sicer trdi, da sta oba ukrepa moderna in napredna, predvsem zaradi tega, ker dajeta krajevnim upravam, to je občinam, možnost, da polno sodelujejo ne samo pri določevanju splošnih smernic svojega urbanističnega, temveč tudi družbenega in gospodarskega razvoja. Po njegovem mnenju bodo prav »kompenzoriji« in posamezna družbeno-gospodarska področja tisti forumi, kjer se bo dejansko soočila volja deželne in krajevnih uprav, s čimer bi prišla tudi do izraza avtonomija vsake posamezne občine.

Deželni urbanistični zakon je sedaj stvarnost, ki jo je treba vzeti na znanje. Naloga slovenskih občinskih upraviteljev, ki bodo prvi odgovorni za njegovo izvajanje, kot tudi in predvsem slovenskih strokovnjakov s po-

sameznih področij, ki prihajajo v poštev pri urbanističnem načrtovanju, je, da se lotijo čimprej z vso potrebno resnostjo in prizadevnostjo temeljitega študijskega dela, ki bi se moralo zaključiti z vrsto jasnih in konkretnih predlogov. Ti predlogi bi morali veljati za celotno področje, ki zanima našo narodnostno skupnost, in sicer na ravni posameznih občin, družbeno-gospodarskih področij in celotne dežele. Problema nadaljnje razvoja ozemlja, naseljenega s slovenskim prebivalstvom ne moremo namreč obravnavati, ne da bi pri tem imeli pred seboj popolno sliko celotne deželne stvarnosti.

Našo narodno skupnost v Italiji torej čaka odgovorno delo, ki ga nikakor ne smemo zanemariti, če nočemo prizadejati sebi in potomcem morda usodno in nepopravljivo škodo.

—o—

POMEMBNO SREČANJE V CELOVCU

V Celovcu se je pred kratkim zaključil kongres Zveze za zaščito ogroženih jezikov in kultur, ki jo sestavljajo, kot znano, v glavnem organizacije nepolitičnega značaja. V tem mestu so ga tokrat priredili zato, da bi se zborovavci lahko izčrpneje in na kraju samem seznanili z razmerami, v katerih živijo koroški Slovenci. Domačini so gostom, ki so prispeli z vseh koncev Evrope, pripravili v nedeljo zvečer tudi krajši kulturni program. O pomembnem celovškem srečanju bomo obširneje spregovorili v eni prihodnjih števil.

— Pej ki si biu te dni, ke te nisem neč vidu?

— E, dragi moj, sm biu u Rimi.

— Jej kej si šou delat če dol?

— Znaš, Jakec, sm šou govort ses precednikam od vlade. Sej znaš, de zdej jemamo novo vlado jn jest sm si mislu: Buhvej, če so temi precedniki vse povedali kar so govorili tabat, ke so bli dol naši prestauniki. In če so morbet na vse pozabli, be blo dobro jeh zmislet. In taku sm šou dol.

— Povej, Mihec, kaku si opravu!

— A, ti rečem, de Rim je forte lepo mesto. Tista via Veneto, pole Koloseum, trg svetega Petra... Ti rečem nekej lepga.

— Mihec, ne stoj mi zdej pravet kašen je Rim. Povej mi, kej si opravu!

— Se zna, de sm opravu. Ma prou preci nisem mogu do njega. Sm se mogu narprej zapisat tam u tisti palači od predsedstva, de be rad govoru ž nim jn pole sm mogu povedat od kašne reči be rad govoru. In pole so rekli, nej pridem nazaj čez ano uro, de zdej jema konferenco sez ministri. In taku sm šou namalo okuli. Sm šou gledat cerku svetka Petra. Ti rečem: nekej velikga. Kej tašnega res ne videš vsak dan. Pole sm šou gledat tiste fontane de Roma, kamer ke mečejo nutre dnar jn turisti jn turistke se tudi kopajo. Ti rečem, je bla ana...

— Mihec, ne stoj se mi zdej zgeblavat. Povej mi: si govoru al nisi govoru ses precednikam?

NEPRIJETNOSTI ZARADI AVTOBUSNIH STAVK

Prebivavstvo v Trstu ima velike neprijetnosti zaradi stavk avtobusnega osebja. Izpadli so skoraj vsi avtobusi, tudi tisti, ki vozijo v sklopu openskega tramvaja (razen iz Ville Carsie — naselbine istrskih beguncev) in avtobusov, ki vzdržujejo zveze z Jugoslavijo. Pri tem so prizadeti ravno najbolj revni sloji in stari ljudje ter otroci (ki bi radi na kopanje), ki nimajo lastnih vozil. Zato je ta stavka zelo nepopularna med ljudmi, posebno ker težko razumejo vzroke te neprestane in brezobzirne stavke avtobusnega osebja, ki resda ni najbolj plačano, a uživa socialno in mezno varnost, za katero ga marsikdo od tistih, ki so zaradi te stavke prizadeti, zavidava.

—o—

Sodeč po delovanju sovjetskih veleposlanikov v nekaterih državah, ki mejijo na Sredozemlje, si Sovjeti mrzlično prizadevajo, zagotoviti vsaj »časna« oporišča svojemu sredozemskemu ladjevju, ki mu je odredena nadaljnja gostoljubnost v Egiptu.

Ameriški znanstveniki NASE so naznanili, da je analiza najnovejših fotografij, ki jih je posnela kabina »Mariner«, ki kroži okrog Marsa, potrdila, da sta beli področji na Marsovih tečajih iz tenke plasti ledu. Obstoj vode na Marsu, čeprav v veliko manjši količini kot na Zemlji, pa omogoča primitivne oblike življenja.

Tri glavne italijanske sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so si ustanovile skupno zvezo, imenovano federacija, ki pa še ne pomeni poenotenje sindikatov. Ti bodo ostali še naprej samostojni, imeli pa bodo skupen vodstveni odbor.

— Znaš, de si siten! Se zna, de sm govoru. Ma ti morem ja povedat, kaku sm pršu do njega. Zatu ke do njega ne prideš kar taku. In taku pole, ke sm šou proč od tiste fontane, kamer ke je bla tista turistka, sm šou spet pogledat u tisto palačo. Tam so mi spet povedali, de še zmiram sejejo jn de morem še počakat. Jest sm prašau kolko časa jn so rekli, de še ane pou ure. In taku sm šou nazaj h tisti fontani, pogledat, če je še tam tista turistka. Ma je ni blo več. aZtu sm se obrnu jn šou nazaj. Zdej so mi pej povedali, de so se na seji nekaj skregali jn de so šli vsi proč, tudi precednik. In taku za tisti dan ni blo neč.

— A, fajm si opravu!

— Počaki, sej nisem še končau! Drugi dan sm šou pred tisto palačo na vse zgudej, če reč ob deveti uri. Moreš vedet, de u Rimi deveta ura je forte zgudej. Sm reku: ga bom počaku kar pred hišo. Bo že pršu od kod jn poznam ga tudi s televižjona jn s časnikov, ke je povsod fotografiran. Mi ne bo ušou. In čakam, čakam. Toplo je blo, potiu sm se ma sm si reku: če sm pršu vele u Rim za tu, morem prit do njega. In res je pršu okuli anajste ure. U ani lepi črni makini. In jest koražno do njega. Sm reku, de sm Mihec s Trsta jn uan preci: ah, la nostra bella Trieste! Me je lepu poslušau jn jest sm mu povedau, de sm pršu zastran Slovincou. Preci je postou bol resen jn je reku, de nima dosti cajta, de nej grem lepu domou, de nej bom brez skrbi jn de bodo že vse zrihtali, de bo prou jn de je treba jemet tudi namalo potrpenja. In pole je pršo okuli njega an kep gospudov jn so šli vsi skupej u tisto palačo. In zdej sm tle.

— E, treba reč, Mihec, dosti si opravu!

PEVSKI ZBOR »JACOBUS GALLUS« IZ TRSTA NA GRAMOFONSKI PLOŠČI

Pevski zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta, ki ga vodi Ubald Vrabec, je pred kratkim izdal svojo prvo gramofonsko ploščo. Na njej prevladujejo stare tržaške ljudske pesmi v priredbah različnih, zlasti domačih skladateljev, kar gotovo predstavlja umestno odločitev, ki bo pripomogla, da se bo tudi širši slovenski kulturni prostor seznanil z eno od pomembnih vej tukajšnje kulturne dejavnosti. Plošče še nismo imeli priložnost slišati, zato bi se zaenkrat zadovoljili s tem kratkim opozorilom, obširneje pa bomo poročali kdaj drugič. Plošča se dobi v Tržaški knjigarni. Spomnili bi še, da so letos tudi koroški Slovenci izdali ploščo s svojimi ljudskimi pesmi, ki jih izvajajo različni pevski zbori, vključeni v Prosvetni zvezi iz Celovca. Poročajo, da je tudi ta plošča naletela na zelo ugoden odziv med ljubitelji glasbe.

Največ jih nadaljuje šolanje

V začetku tega tedna so javili, da so se v prve razrede višjih srednjih šol na Tržaškem vpisali skupno 104 dijaki, v prvi razred strokovne šole za industrijo in obrt se je vpisalo 17, v prvi razred srednjih šol pa 208 dijakov. Od teh se je za učiteljske odločilo 17, za trgovski tehnični zavod 42, za znanstveni licej 33 in za višjo klasično gimnazijo 12 dijakov. Od srednjih šol je najvišje število dosegla tista na Opčinah (35), v kraju torej, kjer je tudi — če se ne motimo — številčno najmočnejša slovenska osnovna šola na Tržaškem.

Ob koncu preteklega šolskega leta je za ključne izpite na srednjih šolah opravilo 174 dijakov, od katerih se je 121 ali 69 odst. vpisalo na višjo srednjo in v industrijsko šolo. V preteklih letih je ta odstotek nihal med 52 do 55 odstotkov dijakov. Pri naših starših je torej odločnejše začelo prevladovati pametno stališče, da je vsem otrokom, ki si to seveda želijo in so tudi sposobni, treba omogočiti čimdaljšo šolanje na slovenskih učnih zavodih.

Strokovna šola za industrijo in obrt bo v prihodnjem šolskem letu štela skupno 32 dijakov, zato postaja še bolj pereče vprašanje samostojnega statusa te prepotrebne ustanove. Sporočili so tudi, da se je 17 na novo vpisanih dijakov odločilo takole: 10 dečkov za industrijski oddelek (orodni mehaniki), 7 deklic pa za obrtniški (šivilje). Za nadaljnjo krepitev te šole bi bilo nujno povečati števi-

lo učnih smeri, tako da bi tudi tisti slovenski otroci, ki so se odločili za drugačne poklice, lahko uživali svoje izobraževanje v materinem jeziku.

—

TRST BREZ RIB

Trst je obmorsko mesto in številni turisti, ki ga v tem času obiskujejo, se žele med drugim spoznati z značilnimi ribjimi specialitetami. Zal pa je prav te dni mesto ostalo brez rib, in sicer ne zato, ker bi jih ne bilo na razpolago, temveč zaradi stavke ribjih prodajalcev na drobno.

Sodna oblast se je namreč prav v tem času spomnila, da obstaja zakon, po katerem je prepovedana prodaja rib, ki ne dosegajo določene najmanjše velikosti. Zaradi tega so začeli ribji trg pregledovati finančni stražniki ter določati visoke denarne globe trgovcem na drobno, ki niso spoštovali omenjenega zakona. Trgovci na drobno pa so na te ukrepe reagirali tako, da so kratkoma zaprli svoje stojnice, s čimer je mesto, zlasti restavracije, ostalo brez rib.

Trgovci na drobno trdijo, da bi morali finančni stražniki nadzorovati predvsem trgovino na debelo, kajti ta je njihov dobavitelj in ni prav, da se kaznujejo tisti, ki pri stvari nimajo nobene krivde.

V resnici je zakon zastarel in bi ga bilo treba prilagoditi novim razmeram. Po drugi strani tudi drži, da sodobne ribiške naprave povzročajo veliko škodo ribjemu zarodu, ker ga dobesedno uničujejo, saj ne delajo razlik med ribami, ki so godne za ulov, in tistimi, ki morajo še zrasti do primerne velikosti.

ANTIMILITARISTIČNI POHOD

Z zborovanjem, ki je bilo na trgu Goldoni v Trstu v torek, 25. t.m., se je pričel VI. antimilitaristični pohod, ki bo od Trsta dosegel dne 4. avgusta mesto Aviano, kjer je znano ameriško letalsko oporišče. Pobuda za ta pohod je dala radikalna stranka.

Med zborovanjem na trgu Goldoni je prišlo do sicer manjših neredov, kajti skupnica znanih fašističnih pobalinov je skušala shod motiti. Posredovala je policija, ki je nekatere fašistične prenapeteže prijavila sodišču.

Če sodimo po številu udeležencev, ki smo jih v sredo videli na pohodu od Trsta do Sestljana, lahko rečemo, da pobuda — vsaj na njenem začetku — ni dosegla takega uspeha, kot so ga verjetno prireditelji pričakovali. V sprevodu ni bilo namreč več kot 60 mladincev in mladink. Morda pa bo udeležba večja naslednje dni. Vzrok tako pičle udeležbe je najbrž treba iskati v dejstvu, da se množične politične organizacije pohoda niso uradno udeležile. Med napisi, ki so jih nosili med pohodom, nismo opazili nobenega v slovenskem jeziku.

Ker je eden izmed namenov pohoda tudi odprava vojaških služnosti v Furlaniji - Julijski krajini, pri čemer so hudo prizadeti tudi in predvsem mnogi državljani slovenske narodnosti, kaže popolno ignoriranje slovenskega jezika neobčutljivost do naše problematike.

—

V stolni cerkvi S. Maria del Fiore v Firencah so ob gradbenih delih slučajno odkrili doslej neznan grob renesančnega arhitekta Brunelleschija, graditelja veličastne kupole, ki se dviga nad to cerkvijo.

SPOROČILO ŽIVINOREJCEM

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu priredi, v sodelovanju s Pokrajinskim združenjem rejcev, poseben poučni izlet. Namenjen je kmetovalcem iz tržaške pokrajine, ki se ukvarjajo z živinorejo.

Na izletu, ki bo v dneh od vključno 28. do vključno 31. avgusta, s bodo izletniki lahko ogledali najpomembnejše živinorejske obrate v pokrajini Trenta, Bocna, Sondria in Verone.

Prijave sprejema Kmetijsko nadzorništvo v ulici Ghega 6 do zasedbe razpoložljivih mest, v vsakem primeru pa najkasneje do 11. avgusta. Ob prijavi mora vsak udeleženec plačati tisoč lir jamstva.

Udeležencem bo kmetijsko nadzorništvo brezplačno nudilo potne stroške in prenočnino.

Zveza neposrednih obdelovalcev obvešča:

LANSKA SUŠA IN UGODNA POSOJILA

Lani je izredna suša močno prizadela širna kmetijska področja in med temi tudi ozemlje tržaške, goriške in videmske pokrajine. Ministrstvo je v državnem uradnem listu št. 119 z dne 8.5. priznalo to sušo kot izredno vremensko stisko. S tem imajo prizadeta posestva možnost, da prosijo za posojilo z 1 odst. obresti za dobo petih let. Posojilo služi kot obratovalni kapital za nabavo raznih potrebščin kot so semena, gnojila, krma, protizajedalska sredstva ter tudi plače uslužbencev in podobno. Kmetijske zadruga in združenja pridelovalcev, ki se bavijo z zbiranjem, skladiščenjem, predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov pa plačajo le 0,5 odst. obresti.

Na Tržaškem naj se prosilci obrnejo na Zvezo neposrednih obdelovalcev, Trst, ulica Roma 20, kjer bodo brezplačno prejeli vso potrebno pomoč in navodila.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 4. avgusta 1972.

Zelo uspela športna manifestacija

V. TROFEJA SOKOLA

Po enoletnem premoru je Š. D. »Sokol« iz Nabrežine letos ponovno priredilo svoj tradicionalni mednarodni ženski odbojarski turnir za »Trofejo Sokola«. Letošnja udeležba je bila na izredni kakovostni ravni, saj smo v Nabrežini lahko občudovali kar tri odbojarske šole: jugoslovansko, švicarsko in seveda italijansko. Domačim organizatorjem se je letos posrečilo zagotoviti si udeležbo naslednjih ekip: FINI iz Modene — letošnji zmagovalec italijanskega prvenstva, ki v tej sezoni še ni doživel poraza, UNI Basel — švicar-

ski prvak vsa zadnja leta, ki je bil za priložnost okrepljen z nekaterimi igralkami iz mesta Biel, Partizan z Reke — trikratni zaporedni zmagovalec »Trofeje Sokola« in jugoslovanski odprvak ter končno domači Sokol okrepljen z dvema Borovima igralkama: Pečarjevo in Hrovatinovo.

Že v petek zvezer, ko so se začela tekmovanja, se je ob robu nabrežinskega igrišča zbralo lepo število gledalcev in takoj smo spoznali veljavo posameznih ekip. Škoda, da se je že prvi večer poškodovala najboljša igralka Partizana: Pessaresi-

(Dalje na 7. strani)

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

Tekoči računi - hranilne vloge - krožni čeki
varnostne skrinjice - neprekinjena blagajna
menjalnica - bančna dovoljenja za uvoz - izvoz

Dopisniki po vsej Italiji

T R S T - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. ŠT. 38-101, 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

RADO BEDNARIK - 70-LETNIK

Dne 2. avgusta t.l. bo obhajal 70-letnico rojstva znani kulturni delavec in vzgojitelj prof. Rado Bednarik. Jubilant spada v skupino zamejskih izobražencev, ki so vse svoje življenje in sposobnosti posvetili delu za ohranitev našega ljudstva in za njegovo vsestransko rast.

Prof. Rado Bednarik se je rodil v Gorici, kjer je bil oče knjigoveški mojster. Gimnazijo je obiskoval v Gorici, maturiral pa je na klasični gimnaziji v St. Vidu pri Ljubljani. Na ljubljanski univerzi je diplomiral iz zgodovine in zemljepisa, nato pa se je vrnil na Primorsko in se takoj vključil v vrste vodilnih prosvetnih in kulturnih delavcev. Za takratne razmere je bila njegova odločitev vsekakor pogumna, kajti fašizem je bil že prevzel oblast in zaradi tega se slovenskebu izobražencu niso obetali dobri časi, temveč le spopad z nasilnim, totalitarnim in raznarodovalnim režimom. Rado Bednarik bi lahko ostal na varnem v Sloveniji, kjer bi se zaradi svoje nadarjenosti, in strokovne usposobljenosti gotovo uveljavil, a se je raje odločil za delo med svojimi zatiranimi rojaki in postal eden njihovih vidnejših glasnikov. Tako je po vrnitvi v Gorico stopil v uredništvo »Goriške straže«, zatem pomagal pri urejevanju tržaškega »Malega lista« in končno bil eden izmed urednikov »Novega lista«, ki je bil dobri dve leti edini dovoljeni slovenski časopis v Italiji, dokler ga fašizem ni zatrl.

Ves čas je požrtvovalno sodeloval pri goriški Mohorjevi družbi, sourejeval »Naš čolnič«, »Družino«, »Jadranski almanah« in tudi ustanovil založbo »Sigma«. Zelo aktiven je bil pri prosvetnih organizacijah tedaj močno razgibane krščansko-socialne skupine in je tako prepotoval vso Primorsko ter svoje pridobljeno znanje razdal v nešteti predavanjih in člankih.

To njegovo delovanje ni moglo seveda ostati prikrito in je zato kmalu prišel v spor s takratno oblastjo, ki ga je začela brutalno preganjati. Petkrat je bil zaprt in končno od vojaškega sodišča obsojen na odvzem vseh časti ter mu je bil hkrati prepovedan dostop do kakršnekoli redne službe. Bil je to hud udarec za moža in očeta sedmih otrok,

Peč

VAŠKI PRAZNIK

V naši prijazni in lepi vasi bomo tudi mi priredili vaški praznik in ljudsko veselico. Naši možje in fantje so se že zmenili in začeli s predpripravami. V okviru pevskega zbora »Rupa - Peč« so se v pojačenem številu in samo v moški zasedbi začeli vaditi za pevske točke sporeda. Vodi jih že znani pevovodja Zdravko Klanjšček. Menimo, da je pametno in koristno, če se take ljudske veselice prirejajo v vasi vsaj enkrat na leto. Njihov namen je v prvi vrsti družaben in razvedrilen. Vsaj enkrat na leto hočejo povezati vaško skupnost ter ji nuditi dan razvedrila in oddiha po dnevih skrbi in trdega dela. Drugi namen pa je, utrditi zavest narodne in vaške skupnosti ob naši pesmi, ob domači besedi in prijetnih zvokih. Torej koristno in zabavno, vse obenem.

Že sedaj pa hočemo izreči besedo priznanja prirediteljem za njihovo prizadevanje in jim želimo dosti uspeha.

ki ga more pravilno razumeti le, kdor je na lastni koži občutil nekaj podobnega.

Jubilantu gre priznanje, da je skupno z drugimi političnimi, kulturnimi in prosvetnimi delavci bistveno pripomogel k ohranjanju narodne in politične zavesti med Primorci, kajti to je bil prvi pogoj za dejansko množični upor, do katerega je prišlo med drugo svetovno vojno, zaradi česar moramo tudi Rada Bednarika prišteti med pionirje narodnega in osvobodilnega gibanja.

Kmalu po osvoboditvi je postal profesor na višjih srednjih šolah v Gorici in nadaljeval s svojim znanstvenim delom. Poleg tega je leta 1951 doktoriral na leposlovni fakulteti v Trstu. Za dijake je napisal kar enajst učbenikov in izdal osem knjig različne vsebine, zlasti s področja zgodovine in zemljepisa, ki ju zna podajati na zares mojstrski poljuden način.

Od obnove Novega lista leta 1954 je njegov zvest in neprecenljiv sodelavec ter urednik. Samo prijatelji in sodelavci, ki ga že dolga leta поблиže poznamo, moremo ceniti njegovo marljivost, natančnost, rednost in tenak posluh za potrebe našega ljudstva, kateremu je bil in je z vsem svojim srcem globoko predan. Zato mu ob pomembnem jubileju iskreno čestitamo in mu hkrati želimo zdravja ter še mnogo notranjega zadoščenja.

—o—

ZAŠČITA PROTI OGNJU

Poletna vročina in nezadostne varnostne odredbe so že lani in tudi letos povzročile precej gozdnih požarov.

JOŠKO ŠAVLI

II.

Turizem kot panoga nima svoje gospodarske osnove v produkciji, kot druge panoge, ampak spodbuja in veča potrošnjo. Šele potrošnja povzroča potem povečanje produkcije. Turist sam je potrošnik kakor domačin, le da ima poleg rednih življenjskih potreb še posebne turistične potrebe. Kakor je turist porabnik vsakovrstnega blaga in storitev, tako se tudi turizem kot panoga vključuje v mnoge druge panoge in ni samostojna. Najbolj je turizem udeležen v gostinstvu, a ne zmeraj. Prav v Trstu in Gorici kupujejo jugoslovanski turisti največ v trgovini in ima trgovina daleč največje dobičke od turizma. Močno je turizem udeležen tudi v javnem prometu, obrti, poštinih storitvah. Preko teh panog, ki nabavljajo blago in opremo iz proizvodnih panog, je turizem, ki je sprožil povečano potrošnjo, udeležen tudi v pridelovalnih panogah, kjer se je zaradi povečane potrošnje povečala produkcija, posebno močno v nekaterih industrijskih dejavnostih, kot gospodinjstva ter gostinska oprema in stroji, oblačilna in živilska industrija itd. Preko proizvodnih panog, ki v glavnem predelujejo, seže povečana potrošnja in za njo produkcija, ki jo je sprožil turizem, v pridobitvene panoge s kmetijstvom na čelu, ki dobavlja pridelke za živila.

Iz tega kratkega opisa lahko vidimo, kako pomemben je turizem ne le za narodno, ampak za vsako, tudi krajevno gospodarstvo, ker ne spodbuja enostranskega marveč mnogostranske in celostni razvoj.

Turistično poslovanje

Ker turizem ni samostojna gospodarska panoga, se postavlja vprašanje, kakšni in kateri so sploh turistični posli, kajti vsaka panoga je tudi dejavnost

Da bi se izognili škodi in tudi okrnjevanju zelene lepote naše pokrajine, je goriški prefek sklical na posvet župane, načelnike gasilcev, finančne straže, orožnikov, turistične in šolske zastopnike, da bi poenotili obrambo proti požarom v naravi. Zato bo postavljena na Sabotinu posebna opazovalnica, ki bo takoj javila protipožarnemu središču, kje se je kaj vnelo. Opazovališča proti ognju bodo imele na gričih tudi finančne in orožniške straže. Tudi posamezniki lahko javijo požar policiji (tel. št. 113) ali gasilskemu središču, kjer je postavljen poseben protipožarni odbor.

SREDNJEVROPSKO SREČANJE

Z vso vnemo se pripravlja VII. Srednjeevropsko kulturno srečanje, ki bo v Gorici v Attemsovi palači od 30. septembra do 3. oktobra.

Srečanja prireja kulturni krožek ob reviji »L'iniziativa isontina« in pod pokroviteljstvom dežele ter UNESCO, to je mednarodne organizacije za kulturni razvoj.

Namen srečanj pa so kulturne izmenjave med srednjeevropskimi državami: Italijo, Češko, Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko in Jugoslavijo.

Tematika letošnjega srečanja bodo razprave ter preučevanje srednjeevropskega gledališkega razvoja in njegovega sedanjega stanja. Predavali in sodelovali bodo znani kulturni delavci in znanstveniki iz naštetih držav.

Na sporedu srečanja so tudi obiski arheološko in kulturno zanimivih krajev v naši deželi.

TRST IN TURIZEM

s svojim poslovanjem. Kljub temu, da se turizem s svojo dejavnostjo vključuje v druge panoge, mora le omogočati tudi samostojno turistično poslovanje, da ga lahko obravnavamo kot samostojno dejavnost. Tako poslovanje je predmet turističnega podjetja. Toda turističnega podjetja ni istovetiti s turističnim uradom, ki posluje večinoma še obrtniško, niti ga ni zamenjati s turistično ustanovo občinske ali državne vrste ali pa poldržavnega značaja, kot je recimo CIT, ki je namenjena prvenstveno pospeševanju letovišarskega in tujskega prometa in ne gospodarskim ter poslovnim analizam turizma.

Turistično podjetje posluje tržno, kot vsa druga podjetja. Osnovano je predvsem na strokovnem kadru. In čeprav letna nihanja turističnega prometa vnašajo v poslovanje velike motnje, je njegova prednost v tem, da skoraj ne rabi začetne glavnice za svoje obratovanje, in prav malo osnovne in obratne. Zato pa toliko več organizacijske sposobnosti, tržnih raziskav, tekočih izračunov cen, stroškovnih izračunov posameznih odločitev, poslovne preglednosti, tekočnosti in skrbno poslovno izrabo časa. Vse te in podobne zahteve pa more hitro izpolnjevati edinole sposoben in izobražen strokovni kader z znanjem jezikov in mednarodno razgledanostjo.

(Dalje)

—o—

Te dni gostuje v Sloveniji slovenski pevski zbor »Zarja« iz Clevenlanda v ZDA. V Šmarjah na Vipavskem so odkrili spominsko ploščo tamkajšnjemu rojaku Leonardu Poljšaku, soustanovitelju in dolgoletnemu dirigentu tega zbora, ki deluje že 56 let. Na slovesnosti je poleg gostov iz Amerike sodeloval tudi mešani pevski zbor z Brji.

In naša mladina?

Kdor se te poletne dni zgane kam po svetu, sreča na vsakem koraku fante in dekleta z nahrbtniki ali vrečami na hrbtu, suhe, zagorele in vesele; po svetu potujejo peš, z avtostopom, s kolesi ali z »lastnimi« avtomobili, ki so jih kupili za vrednost tisoč lir, če jih niso pobrali na avtomobilskem »pokopališču« in jih s pravo študentovsko domiselnostjo toliko popravili, da ravno še vozijo — do kam, je odvisno od sreče ali morda od božje volje. Avto poslikajo s srci, cveticami in z gesli, največkrat humorističnimi. Seveda pa ne pozabijo na svoje nacionalne zastavice. In tisti, ki nimajo avta ali kolesa, si pripnejo majhno zastavico svoje domovine na nahrbtnik, na prsi ali na rokav, da pokažejo tako ponos na svojo domovino. Naj ljudje vedo, odkod prihajajo, in po možnosti tudi, kam gredo. Tako srečujemo angleško, švedsko, irsko, norveško, dansko, holandsko, nemško, švicarsko, francosko, špansko, grško mladino, poleg italijanske, ameriške, kanadske itd.

Kot mravlje so se razlezli tudi letošnje počitnice po vsej Evropi. Zelo veliko jih srečamo tudi v Trstu. Na obalni cesti jih je vedno videti, kako stojijo z dvignjenimi palci, navadno po dva fanta. Včasih mine ura ali dve, preden jih kdo pobere. Vendar se ne pritožujejo, ko stojijo tam na soncu in čakajo, strmeč v bližajoče se avtomobile. Na obrazu jim je brati veselje in srečo. Saj so mladi, svobodni in na rajzi; gredo si ogledat dežele, ki jih najbolj želijo spoznati, in potovanje je zanje ena sama lepa dogodivščina. Vse življenje se je bodo spominjali. Pa tudi izvrstna šola. Na rajzi se nauče tujih jezikov ter spoznajo tuje dežele in narode. Pozneje v življenju jim bo to prav prišlo. Tuji narodi, ki so jih spoznali na svojih študentskih potovanjih, jim ne bodo več nekaj abstraktnega. Nanje jih bodo vezali čisto konkretni spomini in morda tudi prijateljstva, sklenjena ob takih priložnostih.

Pri vsem tem pa moramo z začudenjem in — priznomo — z razočaranjem ugotoviti, da med našo mladino na Tržaškem in na Goriškem popolnoma pogrešamo tako podjetnost, tako veselje do počitniškega rajžanja in spoznavanja tujih krajev in tujih narodov. Tudi pri ostali slovenski mladini ni opaziti take popotne podjetnosti.

Zakaj ne? Ali ji manjka poguma? Ali želje po spoznavanju tujine, želje, ki je tako značilna za mladino?

—o—

Nekaj naših študentov smo vprašali, kaj menijo o počitniških potovanjih z avtostopom in če tudi nje same mika tako potovanje.

R. H., 19-letni fant, ki je letos napravil maturo, nam je odgovoril:

Nedvomno bi rad obiskal kako tujo državo — mislim Nemčijo, Francijo ali celo Anglijo — vendar mi tak »pustolovski« način potovanja ni dosti všeč. To pa predvsem zato ne, ker bi mi prevelika skrb in napor potovanja odvzela vse veselje, da bi se lahko brezskrbno mudil v tujini in si podrobno ogledal njene zanimivosti.

17-letna dijakinja B. S. je rekla:

Prav rada bi se podala na potovanje z avtostopom po Evropi. Vem, da je tako potovanje precej naporno, vendar bi mi bilo všeč bolj pustolovski potovanje z vsemi presenečenji kot pa samo ogledo-

vanje posameznih zanimivosti v tujini. Takega potovanja si zaradi svojih mladih let za sedaj še ne morem privoščiti. Mislim namreč, da mi starši tega ne bi dovolili, ker bi se bali, da se mi ne bi kaj zgodilo. Upam pa, da si bom v prihodnjih letih lahko uresničila to željo.

Univerzitetni študent M. V. nam je izjavil:

Doslej še nisem bil na daljšem potovanju s pomočjo avtostopa, večkrat pa sem se te možnosti posluževal pred časom, ko sem ob koncu tedna odhajal iz Ljubljane domov. Priznati moram, da je bilo vsakokrat zelo zanimivo, saj sem prišel v osebni stik z najrazličnejšimi ljudmi in smo se zapletli v zelo zanimive pogovore. Prednost avtostopa je v tem, da se prihrani precej denarja, kar zlasti študentu pride zelo prav, vendar to ni najvažnejše. Se enkrat bi poudaril, da so pri tem načinu potovanja najbolj zanimiva neposredna srečanja z ljudmi z vseh koncev Evrope. Kdor ima v počitnicah dovolj časa na razpolago — izkušeni avtostoparji to dobro vedo — naj se nikakor ne otepa te marsikomu nadežne in nenavadne oblike »turizma«. Trenutno nimam časa, vendar bi tudi jaz rad izkoristil to možnost, ki jo prinaša sodobna civilizacija.

Boljši časi tudi za zgodovinske znamenitosti?

Kdor se je v zadnjem času slučajno peljal mimo Štanjela, je gotovo opazil, da se je nad delom grajskega poslopja, ki obdaja to slikovito naselje, pojavila nova streha. Očitno so jo postavili zato, da bi stavbo nekoliko zavarovali pred nadaljnjim propadanjem, ne vem pa, ali se bodo dela nadaljevala, oziroma če je na voljo dovolj denarja za njihovo izvedbo. Naj bo karkoli že, dogodek nam je kljub vsemu vzbudil nekoliko veselja in upanja, da bodo tudi na področju spomeniškega varstva nastopili boljši časi.

Vsem Slovincem, pa naj živimo kjerkoli, ne more biti vseeno, kako ravnajo z našo kulturno dediščino, oziroma kakšna usoda jo čaka. Vprašanje Štanjela tudi ni edino, takih je na Slovenskem več, tako na primer Sv. Križ na Vipavskem, Izola, Piran, stari del Kopra itd. V vseh naštetih primerih gre za urbanistične celote mediteranskega tipa, ki jim v kratkem grozi, da bodo izgubile svoj prvobitni nadih.

Toda ne gre samo za muzejsko ohranjanje starega, marveč je potrebno vsa ta mestna oziroma naselbinska jedra obuditi k življenju, jim najti svoje messto v današnji družbeni in gospodarski stvarnosti ter zagotoviti možnosti za nadaljnji obstoj in razvoj. Res je, da so v tej smeri nekaj že naredili, vendar je vse to plod dela maloštevilnih idealistov, zavodi za spomeniško varstvo pa razpolagajo s premalo denarja in s preohlavnimi zakonskimi pristojnostmi. Zelo čudno je tudi, da podjetja, ki se ukvarjajo s turizmom, nimajo posluha za tovrstne probleme, ampak se raje ukvarjajo z gradnjo betonskih »Bunkerjev«, po možnosti na najlepših zelenih površinah in čim bliže morski obali. In prav v turistični izrabi je po mnenju strokovnjakov ter poznavalcev glavno zagotovilo, da se bodo take zgodovinske vrednote, kot so n.p.r. slovenska obmorska mesta, z vsem svojim kulturnim bogastvom, ohranile neokrnjene tudi v bodočnosti.

V zadnji številki Naših razgledov smo lahko prebrali pismo skupine slovenskih arhitektov, v katerem nasprotujejo premestitvi neke manjše ladjedelnice iz bližine Pirana — tam bodo namreč gradili veliko turistično naselje Bernardin — v Izolo, kar bi po njihovem upravičenem mnenju spremenilo značilno zunanjo podobo strnjenege otoškega naselja; znano je, da je do podobnih nepopravljivih napak prišlo tudi v Kopru, kjer se načrtovalcem ni posrečilo harmonično združiti starega mestnega jedra, nekdanjega otoka, z novim, ki se širi v smeri proti jugu. Sploh pa celotna zadeva v zvezi z gradnjo naselja Bernardin v zelo jasni luči kaže na miselnost, ki je v svojem bistvu nezdrava: v istem trenutku, ko bodo vanj investirali težke milijarde, v bližnjem Piranu nezadržno propada množica umetnostnih spomenikov, cerkva, znamenitih stavb, dragocenih slik in opreme. Gotovo je, da turisti potrebujejo določeno ugodje, vendar vprašajmo se, ali se bodo čez leta, ko tega kulturnega bogastva ne bo več, še vračali? Vemo, da je ravno želja po odkrivanju neznanega in predvsem različnega v vedno večji meri gonilo sodobnega turizma, zato upajmo, da bodo tudi v Sloveniji začeli uporabljati nekoliko več domišljije in predvsem spremenili odnos do problematike, o kateri pišemo v pričujočem sestavku.

M. V.

F. J. - 113

S M R T V POMLADI

Nekoč ni mogel premagati svojega hrepenenja in jo je poklical, ko je šla mimo v družbi sošolke. Pogledala ga je in vsa zardela, obenem je zagledal na njenem obrazu tako zadrego in zmedenost, da se mu je skoraj zasmilila. Bolj videl je kot slišal, da je izjecljala pozdrav, nakar je šla s prijateljico naprej.

Bilo je očitno, da se ga izogiblje in da noče govoriti z njim. On pa se ni mogel vdati v to. Ni mogel pogruntati, kaj je temu vzrok. Vedno spet se je spraševal: »Kaj sem ji vendar storil?«

Hotel se je prisiliti, da bi ne mislil nanjo. Ostajal je v svoji sobi ali hodil v univerzitetno knjižnico in se poglavljal v učbenike in v druge knjige, a sredi učenja ali branja so se mu misli nenadno usmerile k njej in jo iskale. Kje je zdaj? Kaj dela? Ali se ga spomni? In kako gleda nanj? Nemir je glodal v njem kot črv in hrepenenje mu ni dalo, da bi strpel pri knjigah in v zaprtem prostoru. Gnalo ga je ven, na ceste, neglede na to, ali je sijalo blede jesensko sonce ali pa deževalo. Cele ure je hodil po mestu, v upanju, da jo bo kje srečal ali vsaj od daleč zagledal njeno tanko postavo in zna-

čilno hojo ali barvo njene obleke. Če je v mimo-vozečem tramvaju zafrfotalo živobaravno krilo kakega dekleta, ki je stalo na odprti platformi, se je naglo ozrl navzgor, v upanju da je ona. A nikoli ni bila ona.

Nekega večera pa jo je vendarle srečal. Bilo je že hladno in vse popoldne je predsedel v Univerzitetni knjižnici, ker doma ni imel zakurjeno. Vendar nenadno ni mogel več strpeti. Spet ga je prevzelo hrepenenje po njej. Vstal je in odšel ven. Počasi se je odpravil proti Ljudski kuhinji, čeprav še ni bil čas za večerjo. Legal je prvi mrak in v trgovinah so že gorele luči. Tudi okna hiš so se začela svetlo zarisavati v hladni večer. Prevzel ga je občutek kakor nekoč, da je ona blizu in da jo bo srečal. Oziral se je v obraz dekletom, ki jih je srečaval, da so ga nekatere začudeno pogledale. Druge so se mu nasmehnila z očmi. Nenadno pa jo je zagledal, kako prihaja proti njemu. Že od daleč je spoznal njeno značilno vitko silhueto in hojo. In gledala je naravnost vanj, kakor da ne more odvrniti oči od njegovega obraza. Ko sta se srečala, sta se oba ustavila. (dalje)

Zelo uspela športna manifestacija

(Nadaljevanje s 4. strani)

jeva, za katero se je turnir predčasno končal. Italijanski prvak je takoj pokazal svojo pravo moč, čeprav mu domačinke niso nudile resnejšega odpora. Švicarkam se je poznala predvsem nevigranost, Nabrežinke pa so pokazale izreden napredek.

Tudi v soboto je publika v velikem številu spremljala zanimivi tekmi med FINI in UNI (prepričljiva zmaga Modenčank, čeprav so prepustile set Švicarkam) ter med Partizanom in Sokolom (domačinke so odigrale verjetno svojo najboljšo tekmo sploh, saj bi skoro iztrgale set če ne celo dva odličnim Rečankam.)

Finalni tekmi v nedeljo sta zato obetali, da bomo prisostvovali zelo kvalitetni in predvsem bolj enakovredni igri. V malem finalu so se Švicarke srečale z domačinkami, ki pa niso igrale tako kot prejšnja večera. Le od časa do časa so se enakovredno borile in osvojile tudi prvi in edini set turnirja. Finalna tekma med še nepremaganima Partizanom in FINI je pa presegla vsa pričakovanja. Ekipi sta pričeli oprezno in z velikim spoštovanjem druga pred drugo. Na sodniškem stolu je mednarodni sodnik Caputo sodil svojo stoto mednarodno tekmo, ob robu igrišča je bilo približno tisoč gledalcev, ki so se vedno bliže pomikali igrišču, da bi bolje videli vse akcije. Bilo je veliko menjav servisov, točke pa so se zelo počasi zbirale. Na rešeni strani je Duèičeva igrala res odlično in večkrat presenetila budno Montanarijevo in tovarišice, na strani Modene pa je visoka Julija zaključevala akcije s strahovitimi »bombami«, ki sodijo že v moško odbojko. Vse ostale igralke so na obeh straneh mreže odlično opravile svojo nalogo, oba trenerja pa sta skrbno zatajevala svojo upravičeno živčnost za izid tekme. Tako sta se prva dva seta zaključila z enakim izidom 15:12, prvič v korist FINI, drugič v korist Partizana. Ta dva

niza bosta ostala še dolgo v spominu vsem gledalcem in zlasti ljubiteljem odbojke, saj sta nam jasno pokazala, da je lahko tudi ženska odbojka izredno ostrina in odločna: močno tolčenim žogam so sledili nemogoči posegi v obrambi, ki so bili vsi usmerjeni v graditev igre; videli smo inteligentno plasirane žoge in se začudili, ko je večkratna italijanska reprezentantka Montanarijeva po nepotrebnem reagirala na pikro pripombo publike. Sodnik je, kot je to že v njegovi navadi, držal tekmo odločno pod kontrolo, ne da bi se zmenil za občasne proteste publike ali posameznih igralok. Res škoda, da v naslednjih dveh delih igre niso Rečanke zdržale več strahovitega tempa in so kmalu klonile z izidom 15 : 6. Upamo rsi trditi, da bi se tekma še bolj zavlekla, če bi lahko igrala Pessaesijeva, čeprav se verjetno končni izid ne bi več spremenil.

Zmaga je torej pripadla italijanskemu prvaku, ki je letos častno nadomestil jugoslovanska dekleta. Zmagala je najboljša ekipa, ki je pokazala velik napredek italijanske odbojke in ki ima v svojih vrstah ogrodje državne reprezentance.

Po tej tekmi je bilo nagrajevanje, na katerem so organizatorji razdelili kar 19 različnih nagrad. Trofejo (èrasen èraški kapnik na èrnem marmornatem podstavku). je seveda odnesel FINI, Partizan pa je dobil zelo lep pokal Odbojarske zveze FIPAV, UNI-ju je šel pokal dežele F.J.K., domačinkam pa pokal devinsko-nabrežinske občine. Poleg tega je prireditelj nagradil še Julijevo, sodnika Caputo za udeležbo na vseh dosedanjih turnirjih, Pertotovo z enako utemeljitvijo, Coljevo za izvenšportno delovanje v društvu, Hrovatinovo kot najboljšo domačinko, kapetana in trenerja zmagovalne ekipe, domačega trenerja Pertota, najbolj bojevito ekipo (UNI) in najmlajše igralke vsake ekipe. Predsednik Partizana je prireditelju izročil lep pokal za dobro organizacijo in za tesne vezi, ki vežejo ti dve moštvi.

Turnirju so letos prisostvovali mnogi ugledni gostje; opazili smo švicarskega konzula v Trstu, dr. Viozzija kot zastopnika prefekture, nabrežinskega župana Legišo, poslanca Škerka, tajnika SKGZ Cupina, direktorja SGZ Kufersina in druge.

V zaključnem govoru je predsednik »Sokola« Antek Terčon kratko orisal pomen tega in takih turnirjev, ki so važni zato, ker dajejo možnost publiki, da spozna kakovostno odbojko in predvsem, ker se s takimi srečanji utrjujejo prijateljske vezi med društvu in seveda tudi med različnimi narodi. Končno se je zahvalil gostom in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k prodornemu uspehu te manifestacije.

Prav je, da poudarimo, kako so se vsi gostje izrazili zelo laskavo o organizaciji in predvsem o izrednem gostoljubju, ki so ga bili deležni v naši sredi. Prav to gostoljubje je prišlo najbolj do izraza ob zaključni večerji pri znanem hotelirju Vilku Metlikovcu, ki je gostom pripravil res izredne ribje specialitete. Vsi udeleženci turnirja so v prijateljskem vzdušju prebili večer, se pogovarjali v treh ali še več jeziki in prepevali pesmi raznih narodov. Bližalo se je že jutro, ko smo zapuščali prekrasen devinski portič in vsi so izrazili željo, da bi se še srečali. Naj ob koncu še povemo, da je podjetje MOCCIA iz Ferrare dalo na razpolago organizatorju lepo število svojih tipičnih konfekcij, ki jih je domača ekipa razdeljevala skupno z društvnimi zastavicami pred vsako tekmo, poleg tega pa je isto podjetje še vljudno ponudilo prav zadnjo in najbolj uspelo večerjo. Tu bi se lahko vprašali: ali ne bi lahko temu zgledu sledila tudi nekatera naša podjetja? Pomislimo le, koliko stane organizacija takega turnirja in da je uspeh take manifestacije lahko v čast celotni naši skupnosti, saj se sorodna italijanska društva v deželi in morda tudi v državi ne morejo ponašati s takim kakovostnim klubskim turnirjem. Danes je »Trofeja Sokola« postala že last ne le vseh slovenskih športnikov, ampak celo tudi same odbojarske deželne zveze, ki je pravilno ocenila njen pomen.

Sodobno kmetijstvo

II.

V pričujočem nadaljevanju informativnega članka o proizvodnih skupnostih za prirejo mesa na Koroškem bomo posvetili nekoliko pozornosti organizacijski plati, ki je posebno zanimiva in vredna posnemanja če ne v podrobnostih — zaradi različnih upravno-strukturnih razmer v naši deželi — pa vsaj v svojem bistvu.

Trojno partnerstvo

Organizacija skupnosti za prirejo pujskov temelji na trojnem partnerstvu: skupnosti — kmetijska zbornica, Raiffeisnova zveza in AGROSERTA. Vsaki skupnosti ima voljen odbor in letno najmanj enkratni zbor vseh članov.

Delo kmetijske zbornice se nanaša na priznavanje članov skupnosti in njihovih plemenskih svinj; na usmerjanje izbire med plemenskimi merjasci; na nadziranje včlanjenih kmetij, pri čemer se pri dvakratnem obisku letno med drugim ugotavlja tudi datum pripusta vsake priznane svinje, glstavost svinj in pujskov in razvojna problematika kmetije; na usmerjanje proizvodnje oz. prireje pujskov skladno s časovnim povpraševanjem za njimi, kar je na Koroškem zaradi močnega poletnega turizma posebno pomembno;

Zanimive živinorejske pobude na Koroškem

na pravočasno označevanje pujskov (v četrtem do petem tednu starosti), ki so pripravni za prodajo, kot kvalitetni pujski.

Za to delo zbornice plačajo člani letni prispevek 1500 lir na priznano plemensko svinjo. Vsak član vodi o svojih svinjah in njihovih gnezdih pujskov hlevsko knjigo. Lani so organizirano prirejo pujskov še nadalje organizacijsko izpopolnili na osnovi novega programa, ki obstaja v tem, da osnovno ceno za pujske kot tudi ceno zaklanih prašičev po štirih kvalitetnih razredih določajo predstavniki proizvajalcev, kmetijske zbornice in Raiffeisnove zveze. S tem je uspelo v veliki meri odpraviti razlike v cenah, ki so prej krajevno in časovno povzročale kmetom precej škode.

Krožka za pitanje in vnovčenje goveje živine

Na Koroškem delujeta tudi dve skupnosti oz. krožka za pitanje in vnovčenje goveje živine. Ustanovili so ju v območju s prevladujočo malo kmečko strukturo v pretežno travnatem svetu s pogoji tudi za pridelovanje silazne koruze. Kot prva taka skupnost je bil 1968 ustanovljen Rožanski krožek za pitanje in vnovčenje goveje živine, ki mu je leta 1970 sledil Ziljski krožek za pitanje in vnovčenje goveje živine. Letos tečejo pri-

prave za ustanovitev in razvoj nadaljnjih podobnih krožkov. Deset najboljših kmetij Rožanskega krožka ima povprečno 26,3 goved, 8,2 krav ter 13,2 bikov, v povprečju torej skoraj 50 glav živine. Povprečno imajo kmetije 10,3 hektarov zemlje.

Tudi na področju pitanja in vnovčenja goveje živine v teh krožkih je uveljavljeno trojno partnerstvo, kakor je bilo prikazano v primeri skupnosti za prirejo pujskov. Vsak od krožkov ima svoj upravni ter nadzorni odbor, njuno delo usmerja in pospešuje kmetijska zbornica, vnovčenje pa se odvija po načelu, da ima jamstvo odkupa zagotovljeno le tisti član, ki je pripravljen svojo celoletno ponudbo klavnih živali staviti krožku na razpolago. Odkup od članov leži v rokah pooblaščenca, za katerega sta se sporazumela upravni odbor krožka in vodstvo AGROSERTA, katera nosita tudi skrb za nadaljnje vnovčenje.

Ne prideluj osamljeno — vnovčuj skupno

Na ta način so na Koroškem ustvarili prve uporabne osnove za sodobno tržno organizacijo (marketing) v prireji mesa. Pridobljene izkušnje kažejo, da se koroški kmetje na tržnogospodarskem področju čedalje bolj oklepajo vodila: ne prideluj osamljeno — vnovčuj skupno. Hiter razvoj teh skupnosti ni torej naključen, temveč sad organiziranosti in tim. vertikalne povezanosti (kmet — združenja kmetovalcev — posredovalni ter prodajni organizmi).

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

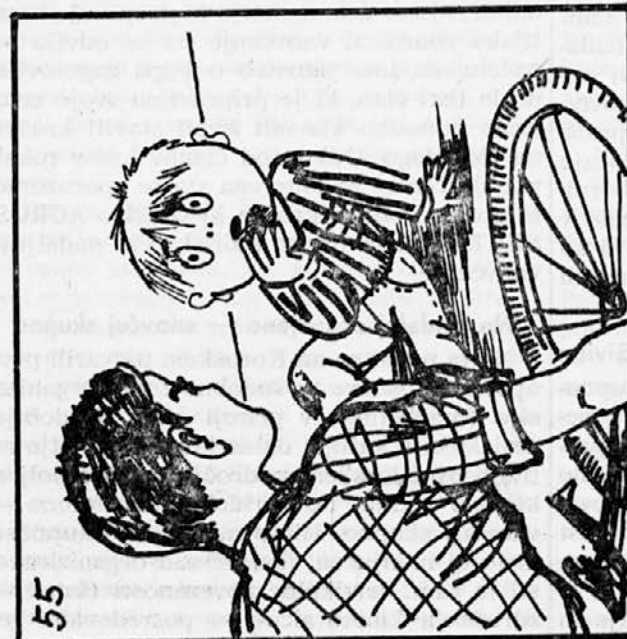
Ko se je Peter obrnil je zagledal hudega strica s sršecimi belimi obrvmi, z žametno kapo in s pipo v ustih. Izza hišnega vogala je priteknel velik volčjak in globoko zalezjal. Peter je tekel, tekel in ustavil se je šele v naslednji ulici. Tam se je zasopel sesedel na cestni kamen in po nosu mu je splozela prva solza.

»Glej, glej, saj to je pa naš Peter,« se je za njim oglašil znan glas.

kter je on stanoval. Upal je, da koraka po tisti poti, po kateri prihaja k njemu Repek. Nenadoma pa je zagledal na nekem vrtu pasjo hišico in pred njo prav takšno skledo, ko jo je imel Repek. Previdno je odprl vrata in se napotil proti hiši.

»Grom in peklo, ali ti dišijo naše jagode?« je nekdo zakričal za njim.

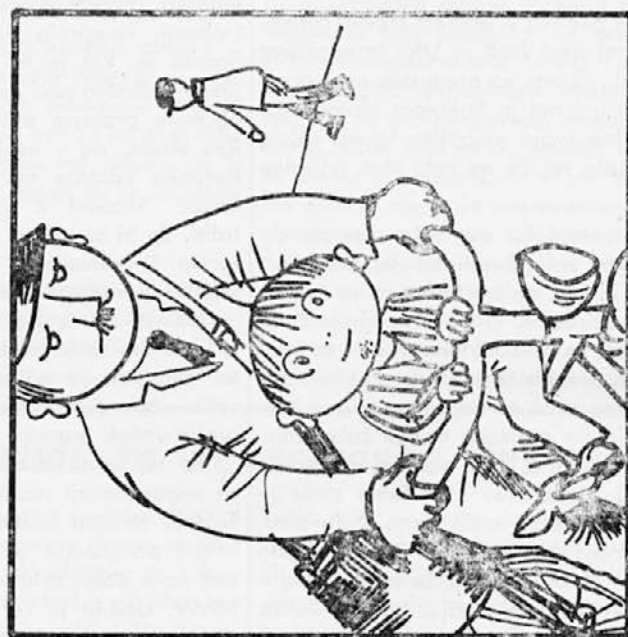

55. Kolesar in Peter sta se zvalila po tleh in Peter je začutil na bradi pekočo bolečino.

»Presneti ščinkavec, zgini domov k mami,« se je jezil fant.

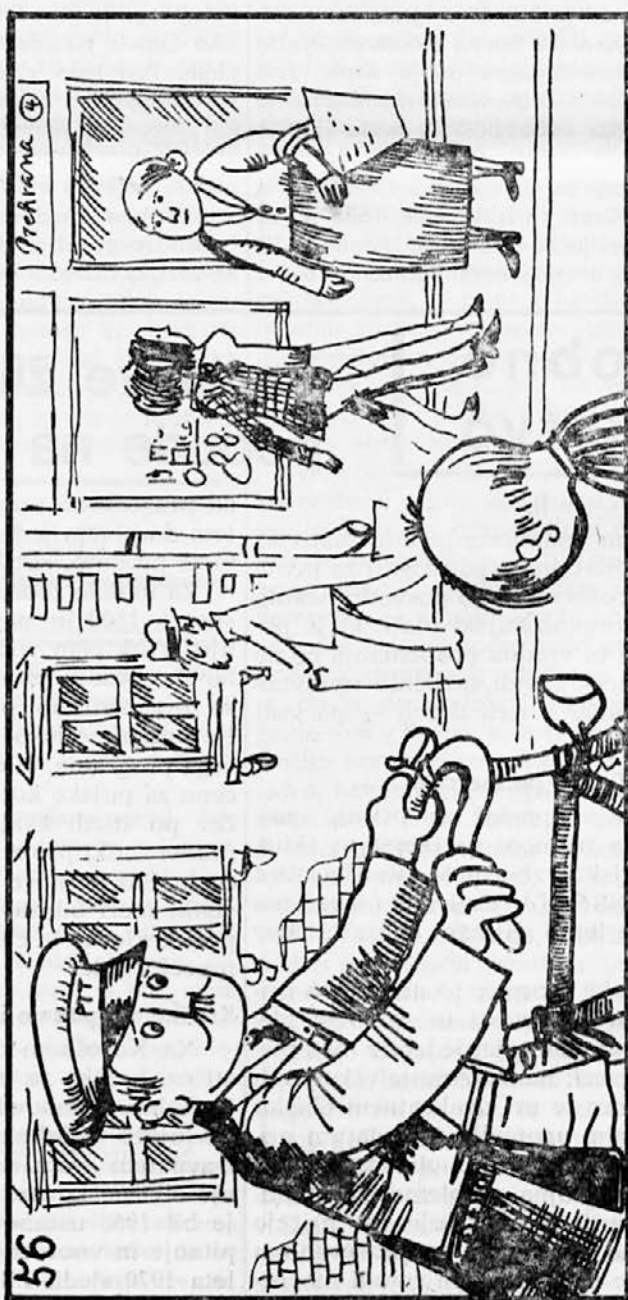
Peter ni čakal, da bi izvedel še kaj več. Hitro je zavlil za vogal. O mački in psičku seveda ni bilo več sledu.

Peter je hodil in hodil in mestni trušč je postajal redkejši. Kmalu je prišel do ulic, ki so bile podobne tisti,

vsod gledal, če bom našel Repka. Pa se kolege bom prosil, da bodo gledali za njim. In Repek bo gotovo prišel v mesto, ker hoče priti k tebi. Zdaj pa moraš takoj domov.»

Peter je pismonošo hvaležno prijel za roko. Saj je imel bega že dovolj. Pismonoša si je zavilteel poštarstvo torbo čez ramo, posadil Petra spredaj na svoje kolo in odpeljala sta se.

56. Ko je Peter pogledal kvišku, je zagledal prijazni obraz pismonoše, Urškinega prijatelja.

»Ja Peter, kaj pa ti delaš tako daleč od doma?« ga je začudeno vprašal.

Peter je posmrknil, potem pa potlačil kepo joka, ki se mu je nabirala v grlu, in povedal pismonoši vso zgodbo

»Ej, ljubi moj, tako ne boš nič našel. Človek vendar ne more hoditi naokoli kar brez načrta. Pa pomisli, kako sedaj te skrbi tvojo mamo. Kakor tebe za Repka.»

»Ampak mene brez Repka trebuh boli, uuuu!« je Petra spet zagrabila žalost.

Tedaj pa se je pismonoši utrnila sijajna misel.

»Veš kaj, Peter, jaz hodim po vsem mestu. En teden sem tukaj, en teden sem tam. Obljubim ti, da bom po-